

BALVART DE SITGES

SETMANARI CATALA

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: Carrer de Sant Pere, núm.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

SITGES, trimestre, 1'50. pessetas
ESPANYA, id. 2 id.
ESTRANGER, any, 12 franchs

Anuncis, Esquelas, Remitts y Reclams
à preus convencionals
Els de la primera pàgina's pagarán doble

NO'S TORNAN ELS ORIGINALS

ANY III

SITGES, 11 DE OCTUBRE DE 1903

NÚM. 115

ESTABLIMENT DE ROBAS FRANCISCO RICART Y SASTRERIA DE

a VILANOVA Y GELTRÚ: Progrés, 8 y 10, y Sant Pau, 13 y 15

Haventme demostrat l'experiencia que pera millor servir als nombrosos favoreixedors del meu Establiment de Robas devia completar-lo ab una **Sastreria**, ni un moment he dubtat en instalar el corresponent taller y en contractar el personal indispensable. Aixís es qu'el taller está al nivell de la Secció de Robas, y el personal es de lo més escullit y apte pera la confecció de tota mena de vestits; estant aquestá Sastreria montada de tal manera que pugui satisfer al parroquia de gust més refinat y exquisit, sense que'ls preus deixin de ser tot lo més reduhits possible.—Inmens assortit de géneros d'Alta Novetat, tant de senyora com de cavaller, procedents de las més importants fábricas d'Espanya y del Extranjer.—Riquíssima varietat d'estampats en las diferentes classes de texits de fil, cotó, llana y seda.—Géneros de punt.—Prendas de vestir interior y exterior, pera tots els sexes.—Robas de dol de totas classes.—Classes per ornamentar habitacions, etz., etz.

PREUS ECONÓMICIS

Lo que diu en Rusiñol

El Liberal ha celebrat una interview ab nostre estimat amich el diputat per Barcelona y president de la «Lliga Regionalista» don Albert Rusiñol.

Veusaquí lo que ha dit en Rusiñol, parlant de l'actitut dels regionalistas en las eleccions municipals:

«—Me encuentra usted—díjonos esta mañana el amable presidente de la «Lliga Regionalista»—casi con el polvo del camino. Llevo larga temporada fuera de Barcelona: estoy consagrado á los hilos y á la agricultura. Paso en Manlleu mucho tiempo. Mi salud necesitaba de esta vida activa y sana de trabajo fuera de Barcelona. Desde mi última larga enfermedad he quedado algo quebrantado. Si hubiera de atender mi conveniencia personal, no habría venido; pero hay deberes que están por encima de la salud y de las conveniencias particulares.

Se aproxima una lucha muy interesante y verdaderamente trascendental: las elecciones municipales. Pude en las pasadas, de diputados á Cortes, irme á Francia; entonces tratábase de algo personalísimo.

Mi nombre figuraba en la candidatura y estaba más libre para arrostrar la contingencia de una derrota. Ahora no. Aun cuando vibra para mí el mismo interés, no es un interés personal, es el propio y el de mis amigos; debo á ellos sacrificarlo todo. Por eso abandono cuanto pudiera tener visos egoístas.

Al obrar así se demuestra la atención que pongo en la próxima batalla. Vengo á luchar con los míos, al lado de los míos, y á probar que en nuestra comunión no hay defalecimiento, ni tibiezas, ni discordancias.

Lucharemos con el entusiasmo de siempre, con un entusiasmo más intenso porque no se trata de aspiraciones pequeñas. Trátase de mantener un programa lanzado á los cuatro vientos é inspirado en el bien del país. Por tratarse de algo más que de una lucha circunstancial, iremos solos á los comicios.

Se ha hablado mucho de componendas, conjunciones, arreglos en los que interveníamos los regionalistas. No hay tal. No hemos pensado si-

quiera en esos distingos de que anoche habla en *El Liberal* el señor Planas y Casals, entre elementos de orden ó de afectos y desafectos á las instituciones y á la patria. Participo de sus vacilaciones al definir lo que se quiere llamar gente de orden, aun cuando no lo entienda como él. No nos ha ocurrido entrar en esos distingos, porque en la senda que recorremos y recorreremos, no hemos de encontrarnos con esas calificaciones. Para nosotros hay regionalistas y no regionalistas: nada más. Con los primeros hemos de ir á las urnas.

De ahí que no hayamos pensado en conjunciones de cierta índole. Védannos razones conocidas aliarnos con los *soi dissant* partidos monárquicos, porque nosotros vinimos á la plaza pública deseosos de purificar las costumbres políticas, de abatir el caciquismo, y mal podríamos unirnos á quienes reputamos responsables en la capital de las perturbaciones y de las desventuras que tenemos empeño en corregir. Es, lo repito, por tanto, inexacto que vayamos en inteligencia con esos partidos monárquicos y cierto que, solos iremos á la lucha.

Si consideraremos aliados, y á ellos únicamente, á los elementos autonomistas, procedan del campo que quieran. Es muy lógico que nos inteligenciásemos con las fuerzas de la «Unió Catalanista» y las que contienen en sus programas los principios autonomistas. No habría razón para otras más extensas combinaciones.

Erraría quien creyese por esto que vamos á luchar contra los republicanos. No va nada contra la República, como nada va contra la Monarquía. La «Lliga» ha declarado repetidas veces que no somos republicanos ni monárquicos: yo lo he afirmado en pleno parlamento. No tenemos por qué ir á favor ni en contra de las instituciones: nos es indiferente la forma de gobierno.

Mañana aparecerá un Manifiesto que yo firmo en nombre de la «Lliga». En ese documento se desarrolla nuestro procedimiento, en las vísperas de la elección, que gira sobre las ideas capitales que acabo de exponer.

Pero debo añadir algo más: De las declaraciones publicadas en *El Liberal* por el jefe de los conservadores, se desprende que hay dos componentes del todo regionalistas. Caprichosamente nos divide en derecha é izquierda, en templados é intransigentes. ¿Porqué? Dentro de la «Lliga» hay unidad perfecta de criterio. No

hay escala de colores, hay un sólo color, una sola iglesia, una sola dirección y el mismo entusiasmo y la misma decisión para defender la patria.

Se ha fantaseado mucho siempre, sobre nosotros. ¡Qué hacerle!... Pero los hechos demostraron siempre también que todo era fantasía pura. El gran patricio doctor Robert, señaló definitivamente una línea de conducta: de ella no nos hemos separado, ni nos apartaremos. Si la tibieza se enseñorease de alguno, prescindiríamos de él. Prescindiríamos igualmente del que flaquease en este invariable criterio de intransigencia.

De ahí que cuando la lucha se avecina, podamos contar con huestes disciplinadas, agueridas y dispuestas á sostener en los comicios nuestro programa, sin que se haya entibiado en lo más mínimo nuestro entusiasmo y la fe que tenemos en nuestras doctrinas. En estas condiciones vamos á la lucha.»

CAMPANYA ELECTORAL

A mida que s'acostan las elecciones municipales, que serán el día 8 del vinient mes de Noviembre, creix l'entusiasme en aquesta vila, augurant tothom un brillant triomf á la candidatura prestigiosa que iniciaren els nostres amichs d'acort ab tots els elements més valiosos de Sitges, que volen enfonsar per sempre la ruïnosa y al mateix temps odiosa política que mangoneja el cacich ab escándol de tots els bons sitgetáns.

Com saben nostres llegidors, la candidatura que's formá era per majorías y minorías ab l'objecte de que dintre la Casa de la vila hi puguin imperar per complert els ideals sanitosos que hi portarán els nostres amichs.

Un dels candidats elegits en la memorable reunió celebrada el passat Setembre, don Rafel Batlle y Forment, s'ha excusat irrevocablement de entrar en candidatura, per lo que sigue elegit, y per consegüent dintre de poch se verificará un'altra reunió pera elegir el lloch vacant que queda.

La concentració de tots els bons sitgetáns se va fent ab gran solidaritat, formant un inmens bloch que será impossible destruir.

En las condiciones que's presentará la lluyta, tothom que no vingui ab nosaltres anirá a favor dels caciquistas o socialistas, puig qualsevol altra candidatura será solsament perturbadora y vista ab bons ulls pel Secretari.

Que ho tingui entés tothom. O ab nosaltres, que prescindim per complert de lluytas locals petites, o ab els socialistas y caciquistas.

Nosaltres ho avisém honradament. Y sapigut aixó, que cada hù compleixi ab el seu dever.

LA COMISSIÓ ELECTORAL

La Comissió de joves encarregada d'organisar els treballs electorals está fent un estudi detingut del cens electoral d'aquesta vila, y treva-

lla activament en disposar brillantment els preparatius de la lluyta.

Es digne de tot aplauso el desinteressat y entusiasmista treball de la comissió, que per sos antecedents gloriosos en anteriors eleccions, es prova eloqüentíssima qu'organizarán a la perfecció la batalla qu'es prepara contra 'ls enemics de tota mena de la prosperitat de Sitges.

La comissió està formant una Junta de barri pera 'l millor éxit dels treballs qu'es portan a cap, y prepara una oficina electoral ahont tots els sitgetans podran obtenir els datos que convinguin respecte a eleccions, y tothom podrà saber si té vot y en quin col·legi li correspon votar.

Ademés, la comissió invita a tots els sitgetans de bona voluntat que li donguin nota detallada de las coaccions y amenassas que fassin els socialistas-caciquistas, pera evitarho conforme prescriu la llei.

La comissió està disposada a fer respectar la llei, costi el que costi, y a que cada ciutadà pugui emetre lliurement son vot, evitant las amenassas grosseras qu'alguns, renyits ab la cultura pública, volen posar en práctica pera atemorir als electors honrats.

Volém que las eleccions de Sitges siguin un modelo de costums polítiques y que la serenitat y bona criansa s'imposin el dia de la lluyta.

Nosaltres fem constar públicament que denunciarem y posarem a la vindicta pública a ne'ls que vulguin usar medis ilegals.

La comissió electoral ha rebut valiosíssimes proves de simpatia y generosos oferiments dels elements principals de Sitges, que agreheix en lo que valen.

ELS CACIQUISTAS

El secretari està aclaparant, corprés, demanant a tothom cor y ajuda. Esma perdut, busca per tot arreu un camí que'l salvi, una mà benefactora que li fassi de mantell per tapar sos maquiavèlics plans.

Ell al principi creya que donaria efecte el seu lema desacreditat de *divide y vencerás*, que tan bé li surtia en altres épocas, en que lográ embaucar a alguns massa carregats de bona fe, logrant axí dividir y aniquilar a concentracions fortas qu'eran una esperansa per Sitges, com en l'epoca d'aquell memorable Ajuntament que presidí el malogrado compatriota don Xavier de Querol.

Avuy ja no ho lograrà. Tothom el coneix massa y l'aborreix encara més, pera que fassin efecte els seus plans hipòcritas, ab l'objecte de posar recels y desconfiansas perà qu'ell pugui continuar sent l'amo de Sitges.

Ja no hi val que fassi sortir a terceras personas de respectabilitat ab l'objecte de desviar la opinió, fent ell de *traspunte*. Tothom l'hi ha vist el joch, y un despreci general ha contestat als seus clams.

Sitges té de complir una santa missió patriòtica, que no lograrà torcer el cacich.

Y l'avisem per endavant pe'l bé seu. Que no s'hi cansi en volguer dividir, perque aquest procediment està desacreditat.

El bloch que formem es indestructible.

El nostre camí està ben netejat de rancúnies y tots anem ben compenetrats de l'ideal que perseguim.

PREPARATIUS

Próximament se celebrarán grans reunions electorals, en las que hi pendrán part eloqüents oradors de Barcelona.

També s'prepara la publicació d'un manifest dirigit al poble de Sitges, explicant el perqué anem a la lluyta y presentant als candidats.

(Seguirá).

TARDOR

Al buf de la tardor cauhen las fullas que, marcidas, rodolan plana avall en mitj d'un terbolí que las barreja ab la pols qu'enmantella'l caminal.

Y al rodolar avall, avall, perdudas, els arbres sechs las miran, tot brandant; y s'aixecan, y cauhen, y rodolan, y s'aturan y corren per la vall, enlayrantse com aus que'l riu cerquessin entre mitj del brancatge despullat...

El vent que, rondinant, se las emporta, arrastra un nuvolot per el cel blau. Gris el paisatge, vermellós el núvol, arreu se sent una impressió hivernal.

Els oronells, xisclant, l'espai fendeixen despedintse del niu abandonat... els oronells, xisclant, deixan la serra y traspassen furients la blava mar.

Y al veure voltejar las fullas secas —Veniu! veniu!—els cridan tot xisclant! —Veniu! Allà hont aném el vent no hi bufa veniu, qu'allà l'hivern no s'hi extén may!—

Y las fullas talment sembla que diguin, corsecadas y solas, tot rodant: —Nosaltres no podem: Som de la terra...

Y'ls oronells, xisclant, creuhan la mar.

TRINITAT CATASÚS Y CATASÚS

De Jòventut

BIBLIOGRAFIA (1)

Questions de llengua y literatura catalana, per Mossen Antoni M.ª Alcover.

Ab aquest títol acaba de visitar nostra Redacció el «Butlletí del Diccionari de la Llengua Catalana», que publica l'incansable apòstol del nostre idioma, Mossen Alcover. Es una verdadera obra de má mestre; en ella el filològich, amparat ab la verdadera y franca imparcialitat, pot comprobar la antigüetat de nostra aymada llengua, buscant l'origen y formació de las llenguas neo-llatinas en general; se prova ab arguments els més sólits y contundents que la llengua catalana es efectivament filla de la llatina; els dialectes romans d'Espanya y de Fransa se plagaren ab diferents estols, de tal manera, que Catalunya y 'ls pobles del mitjdia de Fransa feren un mateix estol idiomàtic, aixó es, parlaren la mateixa llengua, separantse de l'Espanya central y de la Fransa del Nort. Deixant apart las moltes rahons filosóficas aduhidas pera la comprobació, el filològich té a la vista una munió d'instruments del segles X, XI, XII y XIII, qu'ab tota evidencia ensenyan que la llengua d'oc, la nostra, es la més antiga de todas las neo-llatinas.

No's para aquí l'il·lustrat Mossen Alcover, sino que sens desmereixer per res las demás llenguas neo-llatinas, assenta las proposicions de que'l francés, el castellà, el galaych-portugués y l'italià, son més modernas que la llengua d'oc, aixó es, la nostra; aduhint, per prova d'aytals proposicions, l'origen, formació y principals instruments de ditas llenguas, y per satisfernos més, en la prova demostra l'influencia de la nostra llengua demunt de las altres neo-llatinas, y aixó no sols ho prova en general, sí que també en particular, descarnant del tot cada una d'ellás.

(1) En aquesta secció se donará compte de todas las obras que'ns envihin.

Deixant apart l'enutjós estudi per comprobar aixó que'ls centralistas anomenan *castellanisació* o *aragonisació* del català del segle XVI, resultant com a conseqüencia llegítima (?) la campenetració del castellà ab el català, reduhits a pols y cendras tots els arguments del adversari y esmicoladas fins a ésser engrunas las poderosas (?) rahons dels *conspicuos académicos* de nostres días, preguntem nosaltres: ¿a qué ve ara el célebre filològich, el verdader aymador de nostra llengua, l'incansable apòstol de la prosperitat de Catalunya, el may prou lloat Mossen Alcover? ¿a qué ve ara? A presentarnos el «Butlletí» engalanat ab aquest grandíós treball, que a mes d'ésser un nombre extraordinari, es un estudi complet y acabat del gèssis y desenrotllament de nostre preuhat idioma.

Llegim l'introducció y seguim els capítols preliminars, y en ells veurém que lo que's proposa no es altra cosa sino encarrilar pel bon camí y fernes veurer els errors anunciats pomposament en *El Imparcial* de Madrid per en Ramón Menéndez Pidal, catedràtic de filologia comparada de l'Universitat Central y membre de la Real Academia de la Llengua Espanyola. Tractantse d'un personatge tant encarnat dintre la ciencia filològica, no pot pas acusarse a ignorancia lo assertat en son article *Cataluña Bilingüe*, sols se pot acusarse al esperit centralista que per tots quatre costats respira un emplet del govern centralista, allotjat en la *Villa y Corte*; però aquets procediments son fuls e ignocents, perque son talentas natural y sa *perspicacia* inginyosa li té de fer veurer que dintre 'l terror de sa antipática Catalunya hi han homes y filològichs desinteressats, il·lustrats y de talent envejable que's cuydarán de ferli apendrer la veritat, per més que li sigui cohenta.

X.

SEMPREVIVA

Tocant a la Creu Cuberta hi ha un gegantí palmerar que ombrejan casi sas palmas un lloch mol trist y sagrat.

El meu cor fa temps que aniu per aquells contorns malalt, y si l'anyor no'l remata lo qu'es marcit prou ho está.

De tant que plora y més plora va quedantse dessecat; y'l jorn que no tinga llàgrimas que'l refresquin, morirá.

Rónegament trova alivi quan va de nit a cercar una llosa mitj rodona de marbre negre ab daurats.

A la frescor d'esta llosa reviu de nou y's fa gran; y la colpeja ab sas alas y besa de dalt a baix!

La qu'está a dins no contesta; el sol descubreix son plan; y s'entorna a las palmeras tot tristet y aclaparat.

¡Oh nit tranquila y hermosa! ¡Ab tu lo meu cor viurá mentres oviri en la terra lo sant lloch del palmerar!

JOSEPH BODRÍA

